

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 8. huhtikuuta 2021
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2018/0207(COD)

6833/20
ADD 1 REV 2

JAI 240
INFO 4
CADREFIN 35
FREMP 23
DROIPEN 130
COPEN 394
JUSTCIV 160
CODEC 186

EHDOTUS NEUVOSTON PERUSTELUIKSI

Asia: Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEN antamiseksi kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelman perustamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1381/2013 ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 390/2014 kumoamisesta

– Ehdotus neuvoston perusteluiksi

I JOHDANTO

1. Komissio esitti 30. toukokuuta 2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi perusoikeuksien ja arvojen ohjelman perustamisesta vuosiksi 2021–2027¹.
2. Ehdotuksen tarkastelu alkoi lokakuussa 2018, ja se saatiin päätökseen joulukuussa. Pysyvien edustajien komitea antoi 19. joulukuuta 2018 osittaisen neuvotteluvaltuutuksen². Koska ehdotettu asetusta on osa monivuotiseen rahoituskehukseen (jäljempänä 'MRK') liittyvää ehdotuspakettia, kaikki säännökset, joilla on talousarviovaikutuksia tai jotka ovat luonteeltaan horisontaalisia, on siirretty odottamaan monivuotisen rahoituskehysten käsittelyn edistymistä.
3. Pysyvien edustajien komitea jatkoi 20. helmikuuta 2019 osittaista valtuutusta, joka mahdollisti neuvottelut Euroopan parlamentin ehdottamaan unionin arvoja koskevaan uuteen lohkoon liittyvistä säännöksistä, johdanto-osan kappaleista ja toimista.
4. Kolmikantakokouksia järjestettiin neljään otteeseen eli 22. tammikuuta, 5. helmikuuta, 20. helmikuuta ja 6. maaliskuuta 2019. Niiden edellä järjestettiin useita teknisiä kokouksia ja tekstinlaadintakokouksia. Neuvostossa järjestettiin kolme oikeus- ja sisäasioiden alan rahoitusvälineitä käsittelevän ad hoc -työryhmän kokousta 1., 15. ja 28. helmikuuta 2019. Niiden yhteydessä jäsenvaltioille tiedotettiin neuvottelutilanteesta ja saatiin jäsenvaltioilta palautetta.
5. Näiden neuvottelujen ansiosta Euroopan parlamentin kanssa saatiin aikaan yhteinen tulkinta³ ehdotuksen muista kuin hakasulkeisiin merkityistä osista, joita varten puheenjohtajavaltiolle on annettu valtuutus. Näiden neuvottelujen tulokset on esitetty asiakirjassa 7249/1/19. Pysyvien edustajien komitea vahvisti Euroopan parlamentin kanssa saavutetun yhteisen tulkinnan 13. maaliskuuta 2019.

¹ 9605/1/18 REV 1

² 15347/18

³ 7249/1/19

6. Euroopan parlamentti vahvisti yhteisen tulkinnan 17. huhtikuuta 2019 hyväksymällä lainsäädäntöpäätöslauselmansa (ensimmäinen käsittely).
7. Pysyvien edustajien komitea tarkasteli 16. marraskuuta 2020 alustavaa poliittista yhteisymmärrystä, johon neuvottelijat pääsivät monivuotisesta rahoituskehyksestä 2021–2027. Pysyvien edustajien komitea pystyi näin 2. joulukuuta 2020 antamaan täyden valtuutuksen kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelmaa (ohjelman nimeä oli muutettu Euroopan parlamentin kanssa vuonna 2019 käydyissä neuvotteluissa) koskevia neuvotteluja varten.
8. Kolmikantakokouksia pidettiin vielä kahdesti eli 10. ja 17. joulukuuta 2020. Euroopan parlamentin kanssa päästiin alustavaan poliittiseen yhteisymmärrykseen 17. joulukuuta 2020.
9. Neuvosto hyväksyi samaan aikaan eli 17. joulukuuta 2020 virallisesti MRK-paketin eri osat.
10. Pysyvien edustajien komitea tarkasteli lopullista kompromissitekstiä 3. helmikuuta 2021 ja ilmaisi kannattavansa sitä.
11. Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan puheenjohtaja lähetti 4. helmikuuta 2021 pysyvien edustajien komitean (Coreper II) puheenjohtajalle kirjeen, jossa vahvistettiin Euroopan parlamentin hyväksyvän toimielinten välisten neuvottelujen tuloksen (sen jälkeen, kun molempien toimielinten lingvistijuristit ovat sen viimeistelleet).
12. Pysyvien edustajien komitea pääsi 17. helmikuuta 2021 poliittiseen yhteisymmärrykseen kompromissitekstistä.

II TAVOITE

13. Kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelman tavoitteena on suojata ja edistää EU:n perussopimuksissa määritettyjä perusoikeuksia ja arvoja sekä tukea avoimia, demokraattisia ja osallistavia yhteiskuntia. Komission ehdotuksessa esitetään ohjelman kolme erityistavoitetta: i) edistetään tasa-arvoa ja perusoikeuksia (sukupuolten tasa-arvoa, syrjinnän torjuntaa, lasten oikeuksia), ii) edistetään kansalaisten sitoutumista ja osallistumista demokraattiseen toimintaan unionissa (kansalaisten sitoutumista ja osallistumista koskeva lohko) ja iii) torjutaan erityisesti lapsiin ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa (Daphne-lohko). Euroopan parlamentin kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen lisättiin neljäs tavoite, jonka tavoitteena on suojella ja edistää unionin arvoja (unionin arvojen lohko).

III NEUVOSTON ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANNAN ANALYYSI

Uusi lohko

14. Uusi neljäs lohko (unionin arvot) on lisätty. Se täydentää kolmea olemassa olevaa lohkoa (tasa-arvon ja perusoikeuksien lohko, kansalaisten sitoutumista ja osallistumista koskeva lohko sekä Daphne-lohko). Lohkon tarkoituksena on erityisesti edistää demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta. Nämä tekijät ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan rakentaa kansalaisten luottamusta unioniin ja varmistaa keskinäinen luottamus jäsenvaltioiden välillä. Tällä tavoin ohjelma tukee demokraattisemman unionin rakentamista, oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamista, demokraattista vuoropuhelua, läpinäkyvyyttä ja hyvää hallintotapaa.
15. Lisämäärärahojen muodostama ylimääräinen rahoitus varmistaa sen, että unionin arvojen lohko saa riittävästi rahoitusta ja että kolmen muun lohkon asianmukainen täytäntöönpano ei vaarannu.

Varojen jakaminen

16. Koska alkuperäiset määrärahat ovat yli kaksinkertaistuneet lisämäärärahojen ansiosta, ohjelmalle kohdistetaan riittävästi rahoitusta. Varojen jakaminen ohjelman neljän lohkon kesken tarjoaa uudelle unionin arvojen lohkolle merkittävät määrärahat eli 689,5 miljoonaa euroa (käypinä hintoina) ja luo sille perusedellytykset vastaanottaa rahoitusta jo vuonna 2021. Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisessä julistuksessa kehoitetaan komissiota toteuttamaan kaikki asianmukaiset toimet tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Samaan aikaan 91,2 miljoonan euron joustomäärä (käypinä hintoina) jätetään osoittamatta tulevien tarpeiden varalta.

Korvamerkitseminen ja täytäntöönpano

17. Tärkeimpien toimintapoliittisten painopisteiden korostamiseksi kussakin lohkossa otettiin käyttöön korvamerkitseminen tietyiltä osin. Jotta samanaikaisesti voidaan varmistaa moitteeton täytäntöönpano ja kyky vastata tuleviin haasteisiin, komission joustovaraa poiketa vuosittain tästä korvamerkinnästä kasvatettiin viidestä kymmeneen prosenttiin. Samoin vahvistettiin, että vuotuinen työohjelma hyväksytään täytäntöönpanosäädöksillä.

IV PÄÄTELMÄT

18. Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta on Euroopan parlamentin kanssa käydyissä neuvotteluissa aikaansaadun kompromissin mukainen. Tämä kompromissi vahvistettiin edellä mainitulla, Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan puheenjohtajan kirjeellä ja vahvistettiin myöhemmin pysyvien edustajien komitean toimesta 17. helmikuuta 2021.